

Sirküler Tarihi : 10/01/2025

Sirküler No : 2025/9

TAM CİRO-BEYAZ CİRO

T.C.Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı 08.04.2008 tarih ve 36254 sayılı yazıları ile KDV GENEL UYGULAMA TEBLİĞİ IV. E. 5 İşlemin gerçekliğinin İspatı bölümünde yer alan müteselsil sorumluluk müessesine ilişkin açıklamalar yaparak, özellikle katma değer vergisi iade işlemlerinde sorun olarak yaşanan müşteri çeklerinin ciro işlemlerine açıklık getirmiştir. Buna göre;

“Tam ciro” yapılmış çeklerin müteselsil sorumluluk uygulaması ile muhatap tutulmamaları, “Beyaz ciro” yapılmış çeklerin ise müteselsil sorumluluk uygulaması ile muhatap tutulmamak için yeterli olmayacağının tabii olduğu belirtilmektedir. Sözü edilen yazı sirkülerimize ek yapılmıştır.

Uygulamada aşağıda yapacağımız açıklamalara titizlikle uyulmasını öneriyoruz.

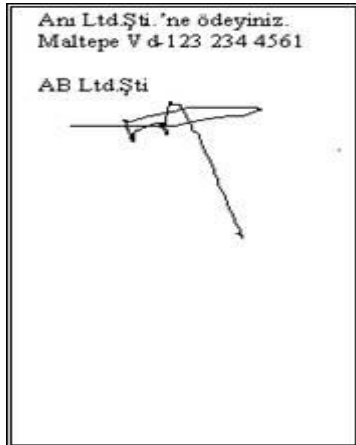
Ciro

Poliçe, emre yazılı senet olarak alacağın temlikinden çok ciro ve teslim yoluyla devrolunur. Bu kaide poliçe açıkça emre yazılı olmasa dahi uygulanır. Cironun, poliçe veya poliçeye ekli "alongj"denilen bir kağıt üzerine yazılması ve ciranta tarafından imzalanması gerekir. Genellikle ciro senedin arka tarafına yazılmaktadır. Ancak, beyaz cironun poliçenin arka tarafına yazılması şartı vardır. Uygulamada, ciro; poliçenin arka yüzüne kabul ve aval ise; poliçenin ön yüzüne yapılır. Ciro, tam ve beyaz olmak üzere iki şekilde yapılabilir:

a)Tam ciro

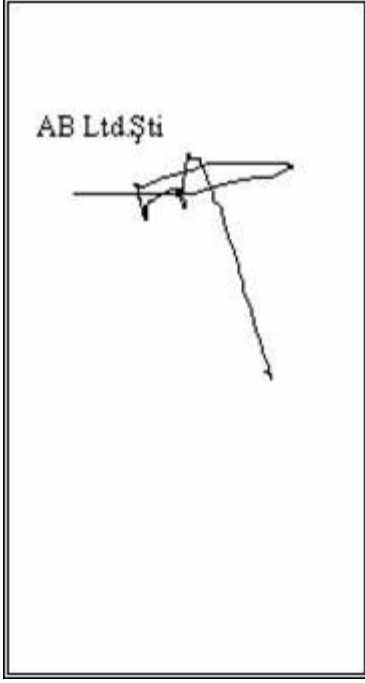
Tam ciro'da, ciranta poliçeyi ciro edeceği kimsenin adını, soyadını, vergi kimlik numarasını ve ödeyiniz ibaresini yazar ve imzalar.

Örnek: Tam Ciro

b)Beyaz (açık) ciro

Beyaz ciro'da, ciranta, poliçenin arka yüzüne sadece ödeyiniz ibaresini yazar ve imzalar.

Örnek: Beyaz Ciro**Ciroların Sınıflandırılması****a)Temlik cirosu**

Temlik cirosu ile poliçeden doğan bütün haklar ciro edilene geçer, ancak bu hakların devri için sadece ciro yeterli değildir. Ayrıca poliçenin de teslimi gerekir. Cironun üzerinde "bedeli teminattır" veya "tahsil içindir" gibi kayıtların bulunmaması halinde, yapılan ciro temlik cirosu hükmünde sayılır. Bankalar, cironun "... bankası emrine ödeyiniz. Bedeli alınmıştır." şeklinde bir kayıtla kendi emirlerine yapılmasını isterler. Bu şekilde ciroya "temlik cirosu"denir.

b)Tahsil cirosu

Poliçe bedelinin bir başka kimse tarafından tahsil edilmesini sağlamak amacıyla yapılan ciroya "tahsil cirosu" denir. Ciro, "bedeli tahsil içindir", "kabz içindir", "vekâleten" deyimlerini veya sadece vekâlet vermeyi ifade eden herhangi bir kaydı taşırsa hamil, senetten doğan bütün hakları kullanabilir, fakat o senedi ancak tahsil cirosu şeklinde **tekrar ciro edebilir.**

c)Rehin cirosu

Ciro, " bedeli teminattır", "bedeli rehindir" gibi bir kaydı taşırsa, hamil poliçeden doğan bütün hakları kullanabilir. Ancak, kendisi tarafından yapılan ciro, tahsil cirosu hükmündedir. Senetten sorumlu olanlar, kendileriyle ciranta arasında doğrudan doğruya mevcut olan ilişkilere dayanan itirazları, hamile karşı ileri süremezler (bankanın poliçeyi devralırken bilerek borçlunun zararına davranması hariç).

Tahsilât ve ödemelerde ciro ve beyaz cirolu çeklerin kullanımı

Banka sistemi içinde kaldığı müddetçe bir mal veya hizmet bedelinin müşterinin kendi çeki ya da ciro ettiği bir çek ya da beyaz ciro ile teslim ettiği bir çek ile ödenmesi imkan dâhilindedir. Çekin tam ciro ve beyaz ciro ile devri mümkün bulunmaktadır.

Sattıkları mal veya hizmet bedellerini müşterilerinden aldıkları çeklerle tahsil eden ve ödemelerini de yine bu çeklerle yapan mükelleflerin çeklerini ciro etmelerinde uymaları gereken hususlar aşağıda açıklanmıştır.

Mal veya hizmet karşılığı alınan çekin tam ciro yapılması halinde çekin arkasında isim, unvan, vergi kimlik numarası ve adresinin yazılması yeterli olacaktır. Hamiline düzenlenen çekte aynı şekilde ciro edilebilecektir.

Mal veya hizmet bedellerini beyaz ciro ile tahsil edenler, bu çekleri için “çek alım bordrosu” düzenlemelidirler. Bu bordroda çeki düzenleyen yada çeki devredenın adı,soyadı,vergi kimlik numarası ile imza ve kaşesinin bulunması gerekmektedir.

Çek alım bordrosu düzenledikten sonra bu çekler, satın alınan mal ve hizmet bedelleri karşılığı beyaz ciro ile verildiğinde “ çek teslim bordrosu” düzenlenecektir. Bu bordrolarda da kendisine ciro yapılan satıcının veya yetkilisinin adı,soyadı vergi kimlik numarası ile imza ve kaşesinin bulunmasına zorunludur.

Çek alım veya teslim bordrosunda birden fazla çekin bulunması halinde çeki keşide veya son ciro edenlerin isim ve unvanları ile çek tutarları bordroya ayrı ayrı yazılmalıdır.